

College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Aan

De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39

Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26

Convent Building

Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68

La Piccola Marina

Oranjestad, Aruba

Telefoon (+297) 5832800

Contactpersoon

Robert de Ruiter

Datum

19 oktober 2018

Ons kenmerk

Cft 201800220

Pagina

1/4

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlage

-

E-mail info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Onderwerp

Advies op de ontwerpbegroting 2019 van het openbaar lichaam Saba

Geachte heer Johnson,

Op 5 oktober jl. heeft het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) van het bestuurscollege de ontwerpbegroting 2019 ontvangen. Hierbij ontvangt u het advies van het Cft op de ontwerpbegroting. Bij aanbidding van de ontwerpbegroting aan de eilandsraad dient u aan te geven op welke wijze rekening is gehouden met dit advies waarna de eilandsraad over de begroting zal beraadslagen. Het bestuurscollege dient de begroting 2019 binnen twee weken na vaststelling door de eilandsraad doch uiterlijk vóór 15 november aanstaande, door tussenkomst van het Cft, aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) te zenden.

Toets Cft

De ontwerpbegroting wordt door het Cft getoetst aan de hand van in de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) en in het Besluit Begroting en Verantwoording openbare lichamen BES (BBV BES) opgenomen criteria. Zo dient de begroting in evenwicht te zijn, hoort deze toelaatbaar te zijn vanuit een oogpunt van rechtmatig, doelmatig en controleerbaar financieel beheer en dienen de in de begroting opgenomen financiële verplichtingen en lasten geen onaanvaardbare risico's met zich mee te brengen voor toekomstige begrotingsjaren. Daarnaast behoren de in de begroting opgenomen baten en lasten in overeenstemming te zijn met de best mogelijke inschatting van reeds aangegane verplichtingen en van te verwachten externe ontwikkelingen.

Conclusie

Het Cft concludeert dat de ontwerpbegroting 2019 van Saba behoedzaam is opgesteld en in voldoende mate voldoet aan de gestelde criteria uit de Wet FinBES en het BBV BES. Zo is de ontwerpbegroting 2019 sluitend waardoor wordt voldaan aan artikel 15 lid 2 van de Wet FinBES dat stelt dat de begroting in evenwicht dient te zijn. Ook bevat de ontwerpbegroting een post "onvoorzien" (circa USD 110.000) waardoor wordt voldaan aan artikel 13 lid 3 van de Wet FinBES.

In 2019 moet Saba USD 440.000 aflossen op de renteloze leningen. De begroting, opgesteld op basis van het baten lasten stelsel, voorziet niet in de liquiditeiten voor deze aflossing. Saba zal daarom haar saldo liquide middelen moeten aanspreken om de aflossingsverplichting te kunnen nakomen. Hoewel onwenselijk, biedt het saldo vrij beschikbare liquide middelen daar voldoende ruimte voor (door de accountant berekend op USD 3,6 miljoen per 1 januari 2018). Saba verwacht in de jaren 2020 en verder een overschot op de begroting te kunnen creëren waardoor de aflossingen niet zullen leiden tot een verdere afname van de liquide middelen. Om die situatie te creëren zal onder meer de reservering voor onderhoud afnemen.

In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen waardoor in voldoende mate wordt voldaan aan artikel 8 van de BBV BES. Saba kan de diepgang van het beleidsmatige deel van de begroting laten toenemen door het opstellen van een kwijtscheldingsbeleid en een aanduiding van de lokale lastendruk zoals beschreven in artikel 9 van de BBV BES.

Toelichting

De ontwerpbegroting toont USD 12.222.967 aan baten en USD 12.222.967 aan lasten en is daardoor in evenwicht.

Baten

De baten in de begroting 2019 bestaan vooral uit de vrije uitkering (USD 9.349.880), de structurele aanvullingen op de vrije uitkering van ministeries (USD 1.447.356) en de eigen inkomsten (USD 1.016.900).

- Als gevolg van de loon- en prijsbijstelling van de vrije uitkering is deze in 2018 gestegen met USD 161.956. Saba heeft vanuit voorzichtigheid geen stijging van de vrije uitkering in 2019 begroot.
- Ook de structurele aanvullingen op de vrije uitkeringen zijn gestegen. De regering in Europees Nederland heeft met ingang van 2018 gelden beschikbaar gesteld voor het BES infrastructuurfonds. Voor Saba heeft dit een jaarlijkse toename van de baten met EUR 1.000.000 tot gevolg. Saba is met het ministerie van I&W overeengekomen hoe deze gelden worden aangewend in 2018 en 2019. Het Cft stelt vast dat dit overeenkomstig is verwerkt in de begroting 2019.
- Na een daling in 2017 en 2018, voornamelijk als gevolg van de orkanen, stijgen ook de eigen inkomsten licht in de begroting 2019.

Lasten

De lasten bestaan voor een groot gedeelte uit personeelslasten: USD 7.333.820 ofwel circa 60% van de totale lasten. Voor subsidies en bijdragen aan derden wordt USD 1.493.875 ofwel circa 12% begroot en voor afschrijvingen, onderhoud en onvoorzien circa USD 872.000, ofwel 7%. Vorenstaande lasten tellen al op tot circa 79% van de totale lasten. Geconcludeerd kan worden dat de lasten van Saba voor een groot gedeelte vastliggen en dat er maar beperkt ruimte is voor middelen om de beleidsuitvoering invulling te geven. Hiervoor is Saba vooral afhankelijk van doeluitkeringen die middels begrotingswijzigingen gedurende 2019 in de begroting worden verwerkt.

Risico's bij de begrotingsuitvoering

Het bestuurscollege geeft aan dat naast de reguliere begrotingsuitvoering een afzonderlijke administratie wordt bijgehouden voor 69 doeluitkeringen, 13 wederopbouwfondsen en 2 fondsen voor waterprojecten. Inmiddels bestaat circa 30% van de begroting van Saba uit deze incidentele middelen (die gedurende het jaar in de begroting verwerkt worden). Deze wijze van verstrekken van middelen zorgt voor extra administratieve lastendruk. Ook zorgt deze werkwijze voor risico's ten aanzien van de personele verplichtingen. Na enkele tijdelijke arbeidsovereenkomsten komen medewerkers in vaste dienst van het openbaar lichaam terwijl de middelen waarmee deze medewerkers worden betaald tijdelijk zijn toegekend. De accountant van Saba heeft dit aspect dan ook als een risico geïdentificeerd bij de controle van de jaarrekening 2017.

Personeel

In de ontwerpbegroting 2019 wordt uitgegaan van 173,2 FTE in loondienst alsmede 1 FTE externe inhuur. De totale lasten bedragen USD 7.333.820. Aanvullend daarop is 19 FTE begroot waarvan de lasten van USD 1.292.765 worden voldaan vanuit bijzondere uitkeringen. De aanwending van deze bijzondere uitkeringen (baten) en de bijbehorende personeelslasten zullen gedurende 2019 middels begrotingswijzigingen worden verwerkt.

Op Prinsjesdag heeft de regering in Europees Nederland bekend gemaakt dat de werkgeverslasten in de BES vanaf 1 januari 2019 met 5% zullen afnemen door een verlaging van het tarief. Met de maatregel wordt beoogd dat er een stijging van de (minimum)lonen zal plaatsvinden met als gevolg een afname van de armoede. Saba heeft de verlaging van de werkgeverslasten in de begrote salariskosten doorgevoerd en de vrijgekomen middelen gereserveerd voor verhoging van de lage lonen. Hiervoor is nog aanvullende besluitvorming noodzakelijk.

Onderhoud

Saba heeft in de ontwerpbegroting 2019 circa USD 450.000 begroot voor onderhoud (2018: USD 390.000). Hoewel dit een verdere toename is t.o.v. de jaren 2016 en daarvoor, is dit nog steeds onvoldoende volgens Saba. De omvangrijkste onderhoudskosten betreffen die voor de zeehavens, deze zijn gecalculeerd op circa USD 350.000 per jaar. Het ministerie van I&W zal een onderhoudsplan opstellen ten behoeve van de luchthavens. Daarnaast dient er onderhoud te geschieden aan vooral de wegen, de gebouwen, de waste plant en de vervoermiddelen. Saba geeft aan niet in staat te zijn de totale onderhoudskosten jaarlijks daadwerkelijk te begroten.

De bijdrage vanuit het BES infrastructuurfonds zal in 2019 voor USD 450.000 worden aangewend voor het herstellen en uitbreiden van de zeehaven, onderdeel van de wederopbouw na de orkanen.

Investerings en afschrijvingen

Voor 2019 is USD 310.000 begroot ten behoeve van voorgenomen investeringen. De geplande investeringen hebben betrekking op ICT benodigdheden, verbeteringen aan gebouwen, airco's en vervoermiddelen. Het uitgangspunt is dat voorgenomen investeringen worden gedekt door afschrijvingslasten. De afschrijvingen 2019 zijn met USD 311.008 toereikend om de voorgenomen investeringen te dekken.

Kenmerk
Cft 201800220
Blad
4/4

Collectieve sector

De collectieve sector van Saba bestaat sinds 2017 enkel uit het openbaar lichaam zelf. De Saba Enhancement Foundation (SEF) maakte tot en met 2016 deel uit van de collectieve sector. Aangezien SEF vanaf 2016 geen inkomsten meer genereert en in 2016 de laatste middelen zijn uitgegeven heeft het bestuur besloten SEF op te heffen.

Financieel beheer

Het financieel beheer van het openbaar lichaam is de afgelopen jaren op een goed niveau gebracht en Saba heeft dit weten te handhaven. Saba heeft bij de jaarrekening 2017 voor het vierde jaar op rij een goedkeurende verklaring van de accountant gekregen, zowel voor getrouwheid als voor rechtmatigheid.

Beleidsbegroting

Artikel 8 van de BBV BES schrijft voor dat de beleidsbegroting in ieder geval een toelichting geeft op de lokale heffingen, het weerstandsvermogen, het onderhoud aan de kapitaalgoederen, de bedrijfsvoering, de deelnemingen, het grondbeleid en de collectieve sector. Saba heeft deze onderwerpen opgenomen in de ontwerpbegroting 2019.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft gaarne bereid die te geven.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Saba
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Saba